

דף סו.

עין משפט א.

יו"ד סימן פג סעיף א

א. סימני דגים מפורשים בתורה כל שיש לו סנפיר וקשקשת טהור. וסנפיר היינו ששט בו ^ע וקשקשת הם הקליפות הקבועות בו.

הגה: ודוקא שנקלפים ביד או בכלי אבל אם א"א לקולפן מעור הדג ^פ לא הוי קשקשת.

א. ב. אפי' אין לו אלא סנפיר אחד וקשקשת אחת מותר, אפי' אין לו כעת ועתידי לגדלם לאחר זמן, או שהיה לו בעורו במים ובעלותו ליבשה הסירן מותר.

הגה: י"א דאין להתיר בקשקשת אחת רק כשהיא עומדת תחת לחייו או זנבו או סנפירו ^ז וטוב להחמיר.

דף סו:

עין משפט א.

יו"ד סימן פג סעיף ג

ג. ד. כל דג שיש לו קשקשת יש לו סנפיר ^ק אבל יש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת לכן אם מצא חתיכות ^ר דג שיש להם קשקשת אין צריך

^ע. ממשנה חולין נ"ט. וכתב הרש"ל בפ"ק דחולין דאין הנשים נאמנות בברירת דגים כשנמצאו ביניהם ספק דגים טמאים שהם קצת דומים אבל אם נמצאו ודאי טמאים נאמנות. כף החיים אות א'.

^פ. כ"כ הרמב"ן, וברור ואין חולק בדבר, ב"י.

^צ. דבאותם מקומות אפשר לומר ששלו היא ולא נדבקה עליו מדג אחר, אבל דעת מר"ן אפי' באחת יש להתיר בכל מקום כיון שמחוברת עמו יפה ונראה מגופו אבל במין שלא ידוע ויש חשש שנדבק ממנו מדג אחר ודאי דיש להחמיר בשל תורה, מ"מ אם נמצאו הרבה קשקשים אין חוששין שבא מדג אחר. פרי"ח אות ב'.

^ק. ממשנה נדה דף נ"א. ומה שכתבה התורה גם סנפיר למען להגדיל תורה ויאדיר, גמ' שם. ט"ז ס"ק ב'. וש"ך ס"ק ג'. והקשקשת היא לבוש הדג. שם בגמ'.

^ר. דבדג שלם א"א לעולם להמצא בקשקשת בלא סנפיר. ט"ז ס"ק ג'. כתב הסמ"ק בשם ר"י החסיד דכל דג טמא אין לו לעולם זנב סדוקה לשנים ובא לאסור בזה הברכותה כיון שאין זנבו סדוק לאפוקי מאותם שהיו אוכלים אותו ואמר שכל מי שאוכל אותו לא

לחזר אחר הסנפיר, אבל מצא סנפיר אין לאכלו עד שידע שיש לו קשקשת.

עין משפט ג.ד. יו"ד סימן פד סעיף א

- א. א. שרצים הגדלים במים ש שבכלים ושכבורות ה שיחין ומערות א שאינם נובעים מותרים אע"פ שאין להם סנפיר ב וקשקשת לפיכך מתכופף האדם ושותה מהם ואינו חושש ג לשרצים שבהם אם יזדמנו לתוך פיו.
- ב. א. אם פירשו שרצים אלו ממקום גדילתם כמו לאחורי הכור או על שפת הכלי מבחוץ ד, אע"פ שחזרו למקומם אסורים, ובסתמא אין לחוש שפירשו. אם לא פירשו אלא על דופן הכלי מבפנים ה מותרים.

- זכה לאכול מהליתן ופעם אחת התירו רבינו אפרים ואמרו לו בחלום שהתיר שרצים וחזר בו ואסרו וכן ראוי להורות. כף החיים אות י"ג.
- ש. מברייתא חולין ס"ו, ס"ז. ולא דוקא מים אלא ה"ה שאר משקין. כמ"ש בסעיף ג'.
- ת. הבור: עגול הוא, שיחין: ארוכה וצרה, מערה: מרובעת ומכוסה בקירוי אלא שיש לה פה, חריצין: רחבין ומרובעין כמערה אלא שאינם מקורין וכל פיו פתוח, נעיצין: קצרין מלמטה ורחבין מלמעלה, כך פירש רש"י בב"ק דף נ' ע"ב, והר"ן שם. ש"ך ס"ק ב'.
- א. וה"ה בבריכות גדולות של מים מכוונסים כיון שאין להם מוצא ולא בא מותרים השרצים שלהם. כ"כ הפר"ח אות ב'.
- ב. משום דכתיב "מכל אשר במים וכו'... בימים ובנחלים" ורק שם אם אין להם סנפיר וקשקשת אין לאכול אבל בכלים ובבורות אע"פ שאין לו סנפיר וקשקשת תאכל, מגמ' חולין ס"ו ע"ב. ט"ז ס"ק א'.
- ג. ואין כאן בל תשקצו משום שאינו בולע בעין אלא בתוך המים שהוא שותה. כ"כ הב"ח בקו"א. ש"ך ס"ק ג'. ודוקא שאין מאוסין עליו אבל מאוסין עליו אסור משום בל תשקצו. כ"כ הט"ז בס"ק ב'. ואף דלכו"ע לא מאיס אם לו זה מאוס אסור לו. כף החיים אות ו'. וכל זה שאם מאיס עליו איכא משום "בל תשקצו" היינו מדרבנן. פר"ח אות ב'.
- וכף החיים אות ז'.
- מ"מ אסור לשותות ממקום שיש חשש סכנה כגון עלוקה וכדומה, כמו שכתב הרמב"ם בפני"א מהלכות רוצח, ועיין בריש סי' קט"ז.
- ד. הלשון אינו מתוקן וצ"ל אם פירשו מאחורי הכלי או על שפת הבור. ש"ך ס"ק ו'.
- ה. דזה רביתיהו ב"י. וט"ז ס"ק ד'. וה"ה לדופן הבור מבפנים מותרים. ש"ך ס"ק ז' מהפרישה. ומה שאמרנו שאם הם פירשו לדופן הכלי מבפנים או לדופן הבור מבפנים דמותרים לא שמותר לקחת אותם משם ביד ולאכלם דזה אסור, דדוקא כשהם במים מותרים. כ"כ הפר"ח באות ב'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: ואסור לשאוב בכלי ו' ולשתות.

ו. וה"ה ביד שמא יפרוש בדופן הכלי או היד. כ"כ הב"י בשם הרא"ש. ט"ז ס"ק ג'. וש"ך
ס"ק ד' וס"ק ה'.
ואפי' מילא הכלי מן הבור ע"י צינור באופן שלא נגע בדופני הכלי מבחוץ ג"כ אסור משום
דלא הוי מקום רבתייהו. כף החיים אות י'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com